

Zpráva z 16. konference akné a obličejové dermatózy

MUDr. Zuzana Nevoralová, Ph.D.

Akné poradna, Kožní oddělení nemocnice, Jihlava

Po roce se v pátek dne 4. listopadu 2022 konala v Brně již 16. celostátní konference Akné a obličejové dermatózy. Přijelo téměř 200 účastníků z celé České republiky.

Jako první host vystoupila primářka **MUDr. Jitka Vokurková** s přednáškou na téma **Hemangiomy a cévní malformace obličeje**. Uvedla, že hemangiomy jsou tumory – hyperplazie endotelu, dělí se na infantilní a kongenitální. Vaskulární malformace jsou vrozené vývojové vady, dělí se na kapilární, lymfatické, venózní a arteriovenózní a kombinované. Paní primářka ukázala řadu bohatě dobarazově dokumentovaných kazuistik pacientů s výše uvedenými diagnózami, které během své praxe řešila chirurgickou cestou. Následovala přednáška **profesora MUDr. Petra Arenbergera** s názvem **Nádor obličeje**. Pan profesor uvedl kazuistiku 62 leté pacientky, která přišla pro progredující vřed o průměru 1 × 2 cm na vnitřní straně bukální sliznice a pro induraci u levého ústního koutku. Vyšetření byla velmi suspektní z diagnózy syphilis. Byla provedena i probatorní excize vředu, kde byl diagnostikován středně až níže diferencovaný dlaždicobuněčný karcinom. Syfilitická infekce byla přeléčena za hospitalizace Prokain penicilinem G i. m. Stran tumoru absolvovala 1. cyklus chemoterapie, v plánu byl 2. cyklus chemoterapie a radioterapie, pacientka je ale pro celkové zhoršení stavu neabsolvovala. Hlavním hostem konference byl **profesor MUDr. Cyril Höschl**. Přednesl sdělení na téma **Stres, naučená bezmocnost a syndrom vyhoření**. V přednášce byly shrnuty a vysvětleny příčiny různé vnímavosti

vůči stresu, například odlišné atribuční kognitivní styly, míra neuroticismu, různá citlivost osy hypotalamus – hypofýza – nadledvinky a další. Bylo uvedeno, že základní definice a patogeneze tzv. syndromu vyhoření, jeho projevy a jeho následky pocházejí od Herberta Freudenbergera (1975), který definoval vyhoření (burn-out) jako chronický pocit únavy, vyčerpání, vysílení a tělesné nemohoucnosti, zlost na jedince, kteří něco požadují, cynismus, negativismus a podrážděnost. Základním pravidlem předcházení a zvládání syndromu vyhoření je dle pana profesora tzv. trojnožka, tj. oblast práce, rodiny a zábavy (sportu). Selhávání v jedné z těchto oblastí může být do značné míry kompenzováno v oblastech zbývajících. Prevencí vyhoření je oddělení práce a odpočinku, humor, síť přátel, sport, kultura, rodinné zázemí. Léčba je převážně psychoterapeutická.

Blok souhrnných přednášek zahájila **docentka MUDr. Jarmila Rulcová**. Přednesla souhrnnou přednášku na téma **Akné dospělých žen**. Literární odkazy uvádějí typický věk od 25. roku věku. Dle toho se rozlišuje pozdní akné, perzistující akné a recidivující akné. Nejtypičtější akné žen je acné premenstrualis, která se objevuje několik dnů před menstruací. Prevalence projevů akné setrvává mezi 24.–44. rokem věku a výrazně se snižuje po 45. roku věku. Akné dospělých žen má odlišný terapeutický algoritmus, terapie

je náročná vzhledem k opakující se tvorbě papul a nepatrnému efektu lokálních i systémových antibiotik jak u retenční, tak i u zánetlivé formy. Nejzávažnější formy reagují na hormonální terapii či na léčbu perorálním izotretinoinem, lze užít řadu léčebných schémat. **MUDr. Zuzana Nevoralová** se věnovala zcela novému tématu, a to **Úloze antihistaminik v léčbě závažných forem akné**. V přednášce byla diskutována obecná role antihistaminik v terapii akné. Antihistaminika mají překvapivě důležitou roli v léčbě acné vulgaris. Jsou to účinné protizánětlivé léky, snižují také lipogenezi v sebocytech. Dále redukuje nebo předchází s izotretinoinem spojeným nežádoucím účinkům na kůži, mají preventivní vliv na subklinické svědění a obličejový otok. Protizánětlivý efekt může zřejmě snížit formování jizev a zlepšit klinické zarudnutí a další symptomy. Antihistaminika tedy zasahují do progresu akné a mohou být novým lékem v léčbě akné. **MUDr. Martin Pásek** se podrobně věnoval problematice **karcinomu z Merkelových buněk (MCC)**. Uvedl, že tento nádor tvoří asi jen 1 % kožních nádorů, mortalita ale je 33–45 % (2–3× vyšší než u maligního melanomu). V etiopatogenezi jsou zvažovány expozice UV záření, imunosuprese a infekce Merkel cell polyomavirem. Klinicky se jedná spíše o tužší, rychle rostoucí, červenou až lividní intradermální papulu až rozsáhlý nodul lesklého povrchu, lokalizace je

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORKY: MUDr. Zuzana Nevoralová, Ph.D., nevorlovaz@nemji.cz
Akné poradna, Kožní oddělení nemocnice, Jihlava
Vrchlického 59, 586 33 Jihlava

Cit. zkr: Dermatol. praxi. 2022;16(4):237-238
Článek přijat redakcí: 19. 11. 2022

Obr. 1. Diskuze: doc. MUDr. Jarmila Rulcová, MUDr. Zuzana Nevoralová, stojící MUDr. David Stuchlík**Obr. 2.** Zcela zaplněný sál

v 81% je místech chronicky exponovaných UV záření. Léčebně je doporučována chirurgická excize s bezpečnostním lemem dle velikosti tumoru, biopsie sentinelové uzliny je indikována vždy. Při pozitivitě sentinelové uzliny je doporučena adjuvantní radioterapie. Dále lze užít chemoterapii. Jedinou registrovanou látkou pro monoterapii metastatického MCC je anti PD-L1 avelumab, ve výzkumu jsou anti PD-1 pembrolizumab a nivolumab. Otázkou budoucnosti je kombinovaná imunoterapie.

MUDr. Dominika Diamantová. si za téma vybrala **Acne inversa**. Acne inversa (HS) je relativně vzácné chronické hnisavé onemocnění kožních folikulů, které se obvykle projevuje bolestivými zánětlivými lézemi v lokalizaci apokrinálních žláz, nejčastěji v oblastech axilárních, inguinálních a anogenitálních. Je nutno myslet i na atypické lokality této choroby, jako jsou pas, břicho, periumbilikální oblast, hrudník, často bývají současně epidermální cysty v retroaurikulárním záhybu, fibrotizující folikulitida v zátylku a sinus pilonidalis (o 30% více u mužů). Nově je popisovaná i folikulární lokalizace HS upomínající akné. V terapii je u lehčích forem dostačující léčba lokální, u závažných je nutná celková terapie antibiotiky, následně někdy i léčba biologická. Mohou pomoci chirurgické postupy jako incise a derroofing. Jedinou kauzální léčbou je extirpace celých postižených oblastí. **MUDr. Nina Benáková** následně obrátila pozornost posluchačů na projekt

ATOPIKONLINE v roce 2022. Projekt běží již druhým rokem, má okolo 2500 registrovaných účastníků. Přináší objektivní, utříděné a odborně garantované informace, podané srozumitelným jazykem a různými formami. Největší návštěvnost má věková kategorie 25–44 roků. Projekt je živý – reaguje na podněty od pacientů a lékařů, a tak vznikají další témata, má současně ambice zlepšit a ulehčit lékaři edukaci pro jeho pacienty s ekzémem. Edukaci pojímá profesionálně – jak obsahově, tak didakticky a z hlediska forem.

Po pauze následovala série zajímavých kazuistik. Jako první vystoupila **MUDr. Hana Bučková** s přednáškou **Kazuistika z dětské kožní ambulance**. Paní primářka popsala folikulitidu u dvoudenního novorozence v obličeji, která se šířila na kůži celého těla. Sdělení bylo zaměřeno na terapii a diferenciální diagnostiku vesikulopustulozních exantémů u novorozenců. **MUDr. Petr Třeštík** přednesl dvanáct kazuistik ze svého pracoviště. Z tumorů ukázal případy maligního melanomu a naopak bazaliom s pigmentem, dále atypický fibroxantom u 76letého pacienta. Velmi zajímavý byl případ jizvícího diskoidního erytematodu u 46leté pacientky. Raritní byly kazuistiky 76leté pacientky se slizničním pemfigem v dlouhodobé remisi s projevy pemfigu na dorsu nosu a floridní orální papilomatóza na rtech u 80leté pacientky. **MUDr. Petra Trojanová** přednesla přednášku s názvem

Hemangiom na obličeji. Ukázala velmi zajímavý případ 24leté dívky, která se dostavila s tím, že má na obličeji „oheň“. Anamnesticky byla snad již 5x léčena LASERem na jiném pracovišti. Po opakovaném ošetření útvaru diodovým laserem 535 nm došlo ke zhoršení lokálního nálezu. Sono vyšetření útvaru prokázalo kavernózní hemangiom. Následně byl užit endovaskulárně LASER 1470 nm, došlo ke koagulaci útvaru a následné nekróze. Vzniklý defekt byl léčen více než 2 měsíce lokálními prostředky a tlakovými obvazy. Pacientka je s lokálním nálezem spokojená. **MUDr. Zdeněk Drlík** přednesl **Dědičné papuly na obličeji a krku**. V úvodu se věnoval popisu syndromu Birt-Hogg-Dubé (BHDS). Následně prezentoval případ pacienta s letitou anamnézou recidivujících spontánních pneumothoraxů, který měl zájem o řešení kosmeticky obtěžujících papul v obličeji a na krku. Podezření na syndrom Birt-Hogg-Dubé bylo podpořeno histologickým nálezem z biopsií papul obličeje a posléze potvrzeno genetickým vyšetřením. Při následných screeningových vyšetřeních byly pacientovi diagnostikovány renální cysty a adenokarcinom kolon, tento byl v časném stádiu endoskopicky odstraněn. BHDS byl diagnostikován též u dcery pacienta, u které se objevily velmi diskrétní papuly v obličeji již před 30. rokem věku. Za tuto přednášku byl MUDr. Zdeněk Drlík oceněn jako **vítěz kazuistik Čech a Moravy pro rok 2022**.